

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lagar om upphävande och ändring av vissa lagar och stadganden inom arbetslagstiftningen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att lagen om förbud mot användande av blyvitt och blyulfat vid vissa målningsarbeten från 1929 och lagen om skogs- och flottningsarbetares sambostäder från 1967 upphävs såsom föråldrade. Det föreslås att det allmänna kravet på anmälan till arbetarskyddsmyndigheterna om att ett arbete inleds skall utgå ur lagen om tillsynen över arbetarskyddet och om sökande av ändring i arbetarskyddsärenden, emedan kravet är obehövt. Genom en

ändring av lagen om arbetsrådet och om undantagstillstånd inom arbetarskyddet överförs beslutanderätten i fråga om sammansättningen av arbetarskydds nämndens dispensektion i arbetarskyddsdistriktet från arbetsministeriet till arbetarskyddsbyrån i respektive arbetarskyddsdistrikt.

Lagarna är avsedda att trädä i kraft så snart som möjligt efter de har antagits och stadfästs.

MOTIVERING

1. Nuläge och föreslagna ändringar

Den allmänna utvecklingen inom arbetslagstiftningen och de förändrade arbetsförhållandena har lett till att vissa lagar som gäller arbetarskyddet och enskilda stadganden i dem har blivit föråldrade. Reformen och anpassningen av arbetarskyddsförvaltningen och tillsynen över arbetarskyddet till Europeiska unionens (EU) rättssystem har för sin del medfört ett behov att avskaffa onödig reglering och att sammanställa överlappande stadganden.

En översyn och modernisering av lagstiftningen är nödvändig även för att förvaltningen i fråga om arbetsärenden har reformerats och ändrats och denna utveckling fortgår alltjämt. Genom lagen om arbetarskyddsförvaltningen (16/93) indrogs arbetarskyddsstyrelsen den 1 mars 1993. Dess uppgifter överfördes till nödvändiga delar till arbetsministeriet och arbetarskyddets distriktsförvaltning.

Statsrådet fattade den 9 oktober 1986 ett principbeslut om en reform av statens förvaltningsmyndigheters normgivning. I enlighet

med principbeslutet skulle ministerierna göra nödvändiga ändringar i normgivningen inom förvaltningsområdet. En arbetsgrupp som tillsattes av social- och hälsovårdsministeriet kom den 19 oktober 1987 med förslag till upphävande av onödiga och föråldrade normer. Regeringen avlät huvudsakligen på grundval av detta en proposition till riksdagen med förslag till lagar om upphävande och ändring av vissa lagar inom arbetslagstiftningen (RP 122/91), genom vilken åtta föråldrade lagar eller författningar inom arbetslagstiftningen upphävdes eller ändrades.

De lagar som föreslås i denna proposition grundar sig på förvaltningens interna utredningsarbete, om vilket behöriga myndigheter och intresseorganisationer har inkommit med utlåtanden.

Lagen om förbud mot användande av blyvitt och blyulfat vid vissa målningsarbeten (101/29) trädde i kraft den 1 oktober 1929. Genom lagen har motsvarande ILO-konvention Nr 13 från 1921 ratificerats. Statsrådets beslut om förbud och begränsningar som gäller vissa kemikalier som orsakar hälso-

skada och produkter som innehåller dessa kemikalier uppfyller i sig de krav som ILO-konventionen ställer. I statsrådets beslut ingår inte den möjlighet till avvikelser som avses i lagens 2 § i fråga om målning av järnvägsbyggnader och fabriker. I praktiken har de i lagen avsedda förbjudna föreningarna ersatts med andra ämnen. Ett undantagsstadgande är således inte nödvändigt. Lagen och de författningar av lägre rang som utfärdats med stöd av lagen kan således upphävas i sin helhet.

Lagen om skogs- och flottningsarbetares sambostäder (344/67) har i huvudsak förlorat sin betydelse. Det finns ett skogsvägsnät som täcker så gott som hela landet med ca en kilometers mellanrum. Lösflotningen har man slutat med och virket barkas i skogen endast sporadiskt. Avverkningen av virke sker maskinellt vid 75 % av köpen på rot. Maskinentreprenörer svarar i allmänhet för virkesdrivningen med en helhetsentreprenad från rot till fabrik. Boende på arbetsplatsen förekommer endast i liten utsträckning och det är i allmänhet fråga om boende i bostads- eller husvagn. Den sista fullständigt underhållna skogsbaracken upphörde med sin verksamhet 1984. Den nivå som lagen kräver kan vid behov genomföras på grundval av allmänna arbetarskyddsförfattningar och kollektivavtalet. Stadgandena i lagen i fråga om ordnande av arbetsplatstransporter skall överföras till statsrådets beslut innefattande ordningsregler för drivningsarbete (289/86).

Enligt 10 b § (34/89) lagen om arbetsrådet och om undantagstillstånd inom arbetarskyddet utser arbetsministeriet arbetsgivar- och arbetstagarmedlemmarna vid arbetarskyddsnämndens dispenssektion. I 4 § lagen om arbetarskyddförvaltningen, vilken gavs i samband med den reform av arbetarskyddförvaltningen som trädde i kraft den 1 mars 1993, överfördes rätten att bestämma sammansättningen av den arbetarskyddsnämnd som bistår arbetarskyddsdistriktet till arbetarskyddsdistriktets arbetarskyddsbyrå. Nämnden har till uppgift att behandla principiella frågor som angår arbetarskyddet, att förenhetliga och främja arbetarskyddet samt att utveckla samarbetet på området inom arbetarskyddsdistriktet. Den dispenssektion som har bildats av arbetarskyddsnämnden behandlar och avgör vissa dispenser som anknyter till arbetsförhållandena. Med tanke på verksamheten är det ändamålsenligt att

arbetarskyddsdistriktets arbetarskyddsbyrå även bestämmer sektionens sammansättning. Avsikten är att 10 b § lagen om arbetsrådet och om undantagstillstånd inom arbetarskyddet skall ändras på detta sätt.

I 21 § lagen om tillsynen över arbetarskyddet och om sökande av ändring i arbetarskyddsärenden (131/73) ingår en allmän skyldighet för den som anlitar flera arbetstagare än tio att till arbetarskyddsmyndigheten göra anmälan om arbeten som pågår längre tid än en månad. Arbeten som skall påbörjas utförs dock i allmänhet inte av flera arbetstagare än tio. Arbetarskyddsmyndighetens arbetsplatsregister och därtill anslutande dataregister ger i allmänhet de uppgifter som arbetarskyddsdistriktet behöver i fråga om arbetsplatserna på ett effektivare och mer täckande sätt än vad en anmälan om inledande av ett arbete gör.

En förhandsanmälan har visat sig vara ändamålsenlig i fråga om byggnadsarbeten och uthyrning av arbetskraft. I 21 a § ingår ett särskilt stadgande om uthyrningsarbete. I 6 § statsrådets beslut om säkerheten vid byggnadsarbeten (629/94) stadgas detaljerat om anmälan om inledande av byggnadsarbete.

Till övriga delar blir anmälan om inledande av arbete beroende av det behöriga ministeriets särskilda beslut. En ändring som avser detta skall göras i 21 § lagen om tillsynen över arbetarskyddet. I fråga om byggnadsarbete skulle regleringen bli helt beroende av det nämnda statsrådsbeslutet.

2. Beredningskedan och beredningsmaterial

Förslagen om upphävande och ändring av lagarna grundar sig ursprungligen på ett betänkande (kommittébetänkande 1986:10) av den arbetsgrupp som tillsattes av finansministeriet för att utreda normgivningen inom centralförvaltningen samt på en promemoria (SHM: arbetsgruppspromemoria 1988:27) av en motsvarande arbetsgrupp vid social- och hälsovårdsministeriet.

Av berörda arbetsmarknadsorganisationer och myndigheter har inbegärts utlåtanden i de olika skedena av normgallringen. Vid beredningen av propositionen har arbetsmarknadsorganisationernas och myndigheternas ställningstaganden beaktats. Frågan har behandlats i delegationen för arbetarskydd beträffande kemiska ämnen och i en kom-

mission som har utrett arbetarskyddet inom skogsbranschen.

3. Propositionens organisatoriska och ekonomiska verkningar

Förslagen påverkar inte stats- eller kommunalekonomin. Propositionen har inte några organisatoriska verkningar.

4. Ikraftträdande

Lagarna föreslås träda i kraft så snart som möjligt efter att de har antagits och blivit stadfästa.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag

om upphävande av lagen om förbud mot användande av blyvitt och blyulfat vid vissa målningsarbeten

I enlighet med riksdagens beslut stadgas:

1 §
Genom denna lag upphävs lagen den 1 mars 1929 om förbud mot användande av blyvitt och blyulfat vid vissa målningsarbeten (101/29) jämte ändringar.

2 §
Denna lag träder i kraft den 199 .

2.

Lag

om upphävande av lagen om skogs- och flottningsarbetares sambostäder

I enlighet med riksdagens beslut stadgas:

1 §
Genom denna lag upphävs lagen den 28 juli 1967 om skogs- och flottningsarbetares sambostäder (344/67) jämte ändringar.

2 §
Denna lag träder i kraft den 199 .

3.

Lag**om ändring av lagen om arbetsrådet och om undantagstillstånd inom arbetarskyddet**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 10 b § 1 mom. lagen den 2 augusti 1946 om arbetsrådet och om undantagstillstånd inom arbetarskyddet (608/46), sådant det lyder i lag av den 13 januari 1989 (34/89), som följer:

10 b §

Arbetarskyddsnämndens ordförande är ordförande i dispenssektionen, vars övriga medlemmar är en arbetsgivar- och en arbetstagarmedlem i nämnden, vilka arbetarskyddsdistriktets arbetarskyddsbyrå förordnar för nämndens mandattid. För samma tid förordnar arbetarskyddsbyrån för vardera av de sistnämnda medlemmarna två personliga

suppleanter bland nämndens arbetsgivar- och arbetstagarmedlemmar och deras suppleanter. Bli en medlems eller suppleants plats vakant under mandattiden, besätts platsen för den återstående tiden.

Denna lag träder i kraft den 199 .

4.

Lag**om ändring av 21 § lagen om tillsynen över arbetarskyddet och om sökande av ändring i arbetarskyddsärenden**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras 21 § lagen den 16 februari 1973 om tillsynen över arbetarskyddet och om sökande av ändring i arbetarskyddsärenden (131/73), sådant detta lagrum lyder delvis ändrat genom lagar av den 8 januari 1993 och 11 den juni 1993 (17 och 510/93), som följer:

21 § Vederbörande ministerium kan vid behov bestämma att en arbetsgivare eller någon annan som ämnar börja låta utföra sådant arbete som omfattas av arbetarskyddsmyndighe-	ternas tillsyn skall göra anmälan om inledande av arbetet till den behöriga arbetarskyddsmyndigheten.
--	---

Denna lag träder i kraft den _____ 199 .

Helsingfors den 26 april 1996

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Minister Terttu Huttu-Juntunen

3.

Lag

om ändring av lagen om arbetsrådet och om undantagstillstånd inom arbetarskyddet

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 10 b § 1 mom. lagen den 2 augusti 1946 om arbetsrådet och om undantagstillstånd inom arbetarskyddet (608/46), sådant det lyder i lag av den 13 januari 1989 (34/89) som följer:

Gällande lydelse

10 b §

Arbetarskyddsnämnes ordförande är ordförande i undantagstillståndssektionen, vars övriga medlemmar är en arbetsgivar- och en arbetstagarmedlem i nämnden vilka arbetsministeriet förordnar för vardera av de sistnämnda medlemmarna två personliga suppleanter bland nämndens arbetsgivar- och arbetstagarmedlemmar och deras suppleanter. Blir en medlems eller suppleants plats vakant under mandattiden, besätts platsen för den återsrående tiden.

Föreslagen lydelse

10 b §

Arbetarskyddsnämndens ordförande är ordförande i dispensektionen, vars övriga medlemmar är en arbetsgivar- och en arbetstagarmedlem i nämnden vilka arbetarskyddsdistriktets arbetarskyddsbyrå förordnar för nämndens mandattid. För samma tid förordnar arbetarskyddsbyrån för vardera av de sistnämnda medlemmarna två personliga suppleanter bland nämndens arbetsgivar- och arbetstagarmedlemmar och deras suppleanter. Blir en medlems eller suppleants plats vakant under mandattiden, besätts platsen för den återstående tiden.

 Denna lag träder i kraft den 199 .

4.

Lag**om ändring av 21 § lagen om tillsynen över arbetarskyddet och om sökande av ändring i arbetarskyddsärenden**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 21 § lagen den 16 februari 1973 om tillsynen över arbetarskyddet och om sökande av ändring i arbetarskyddsärenden (131/73), sådant detta lagrum lyder i lag av den 11 juni 1993 (17 och 510/93), som följer:

Gällande lydelse

21 §

Den som med anlitan­de av flera arbetstaga­re än tio börjar eller ämnar börja låta ut­föra ett som är avsett att pågå längre tid än en månad är skyldig att i god tid innan arbetet inleds eller, då detta inte är möjligt, senast inom en vecka från arbetets påbörjande, till arbetarskyddsmyndigheten göra anmälan om arbetets art, om tiden arbetet inleds och om det ungefärliga antalet arbetstaga­re. Finner arbetarskyddsmyndigheten det nödvändigt, skall anmälan kompletteras med ritningar över arbetslokalerna och övriga utrymmen som avsedda för arbetstaga­rens bruk samt med uppgifter om sådan maskiner och andra tekniska anordningar samt ämnen, vilka är avsedda att tas i bruk och vilkas användning är förbunden med en väsentlig risk för olycksfall eller yrkessjukdom.

Ovan i 1 mom. avsedd anmälningsplikt gäller likväl ej:

1) arbete, som arbetstaga­ren utför i hemmet eller annars under sådana förhållanden, att tillsynen över dess anordnande icke kan anses ankomma på arbetsgiva­ren; ej heller

2) arbete i branscher vilka arbetsminis­teriet anser det vara ändamålsenligt att befria från anmälnings­skyldigheten.

Anmälan om inledande av arbete på ett gemensamt byggnads­ställe görs av huvuden­treprenören eller, om en sådan inte finns, av byggherren eller någon annan som styr eller övervakar två eller flera arbetsgiva­res verksamhet på det gemensamma byggnadsarbets­stället. Anmälan skall göras i fråga om varje arbetsplats där arbetet är avsett att pågå över en månad och där åtminstone tio personer arbetar, ensamföretagare inbegripna.

Förelagen lydelse

21 §

Vederbörande ministerium kan vid behov bestämma att en arbetsgivare eller någon annan som ämnar börja låta utföra sådant arbete som omfattas av arbetarskyddsmyndigheternas tillsyn skall göra anmälan om inledande av arbetet till den behöriga arbetarskyddsmyndigheten.

Denna lag träder i kraft den _____ 199 .

